

Kunnskapsdepartementet  
Postboks 8119 Dep

0032 OSLO

Deres ref.  
200703620

Vår ref.  
**Sak nr:** 07/2500-2  
**Saksbehandler:** Hans Andreassen  
**Dir.tlf:** 45 49 00 61

**Dato:**  
26.10.2007

### **Forslag til nasjonalt rammeverk for kvalifikasjoner i høyere utdanning**

Som Forbrukerombud fører jeg tilsyn med at de næringsdrivendes markedsføring og avtalevilkår er i samsvar med markedsføringsloven (mfl.). Mer informasjon om Forbrukerombudet finnes på internettssidene våre: <http://www.forbrukerombudet.no>.

Jeg har merket meg at Kunnskapsdepartementet har sendt et forslag til nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning på høring. Forbrukerombudet er ikke blant de inviterte høringsinstansene, men jeg vil likevel tillate meg å komme med noen få betraktninger på det arbeidet som nå gjøres.

Jeg har mottatt flere klager på private høyskoler og andre utdanningsinstitusjoner som driver utdanningsvirksomhet mot betaling. En del av disse klagene gjelder markedsføring og påstander som leder studentene til å tro at utdanningsinstitusjonen tilbyr utdanninger som er godkjent av det offentlige, eller som leder frem til en offentlig godkjent grad, uten at dette medfører riktighet.

Jeg har for eksempel fått klager fra studenter som feilaktig har trodd at når en utdanning ble markedsført med at den er godkjent av Statens Lånekasse for utdanning, så betydde dette at utdanningen som sådan var godkjent av det offentlige. Når det gjelder utdanninger som Lånekassen yter støtte til, har situasjonen blitt bedre som en følge av nye regler i forskrift om tildeling av utdanningstøtte for undervisningsåret 2007 – 2008. Andre eksempler er utdanninger innen alternativ behandling som markedsfører at utdanningen danner grunnlag for offentlig registrering hos Sosial- og helsedirektoratet, eller skoler som benytter betegnelsen "høyskole" i sitt navn uten å være akkreditert av NOKUT.

Problemet i de ovennevnte eksemplene er at det i de nevnte tilfellene ikke har vært noen kvalitetsmessig vurderingen av utdanningene som sådan. Registerordningen for alternativ behandling innebærer for eksempel ingen faglig eller kvalitetsmessig vurdering av behandlingsformer eller utøvere. Ordningens hensikt er å bidra til forretningsmessig ryddighet og ivaretagelse av forbrukerrettigheter til de som oppsøker registrerte utøvere av alternativ behandling.

En markedsføring av utdanningstjenester som det her er nevnt eksempler på, vil kunne være urimelig overfor forbrukerne, jf. mfl. § 1, villedende, jf. mfl. § 2, eller utilstrekkelig veiledende etter mfl. § 3.

På denne bakgrunn ser jeg det som positivt at det arbeides med et kvalifikasjonsrammeverk som kan bidra til å gjøre utdanningssystemet mer forståelig, og som vil kunne bidra til å øke mobiliteten mellom utdanningsinstitusjoner både i inn og utland.

Som Forbrukerombud er jeg først og fremst opptatt av at et slik kvalifikasjonsrammeverk bør kunne bidra til å unngå at studenter blir villedet i forbindelse med valg av utdanning. Det er uheldig, og vil kunne få relativt store økonomiske-, tidsmessige-, og yrkes-/utdanningsmessige konsekvenser for den enkelte student, om vedkommende feilaktig legger til grunn at utdannelsen vedkommende tar er godkjent av det offentlige eller fører til en offentlig godkjent grad.

Jeg håper derfor kvalifikasjonsrammeverket utformes på en slik måte at studentene vil kunne se hvilke utdanningsinstitusjoner/ studieprogram som gir "godkjente" studiepoeng, og som eventuelt kan inngå i en offentlig godkjent grad. Når hensikten er å gjøre kvalifikasjonene mer forståelig for yrkeslivet, andre utdanningsinstitusjoner og samfunnet generelt, mener jeg at det samtidig må iverksettes nødvendige tiltak for å påse at utdanningsinstitusjoner som faller utenfor rammeverket ikke benytter fremstillinger som villeder studentene, for eksempel ved å kommunisere at deres studieprogram i "helseterapi" gir 60 studiepoeng.

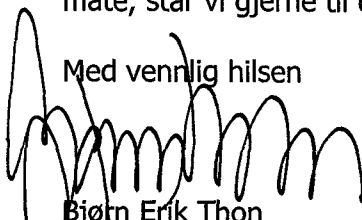
Når det gjelder markedsføringen av slike studier/ studieprogrammer vil jeg kunne reagere etter regelverket i markedsføringsloven. I sin tolkning av markedsføringslovens § 1, som gir anledning til å reagere mot markedsføring som er "urimelig" overfor forbrukeren, har Markedsrådet innfortolket et lovstridsprinsipp, slik at markedsføring som er i strid med bestemmelser i spesiallovgivningen vil kunne bli ansett som urimelig overfor forbrukerne.<sup>1</sup>

Jeg ser det derfor som hensiktsmessig at et nasjonalt rammeverk for kvalifikasjoner i høyere utdanning får sin utforming i lov eller forskrift, samtidig som et slikt regelverk inneholder de nødvendige bestemmelsene for å forhindre "uautorisert" bruk av ulike betegnelser som er egnet til å villeder forbrukerne med hensyn til om en utdanningsinstitusjon tilbyr offentlig godkjente utdanninger eller studieprogram.

\* \* \*

Dersom det er ønskelig med ytterligere informasjon om vårt arbeid med markedsføring og avtalevilkår i forhold til utdanningstjenester, eller dersom vi kan bistå på annen måte, står vi gjerne til disposisjon.

Med vennlig hilsen



Bjørn Erik Thon  
Forbrukerombud

---

<sup>1</sup> MR-sak 16/1993.